

ÎNCHEIERE

18 decembrie 2019

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Olga Cichirca, în calitate de reprezentant legal al minorului xxxxxxx, reprezentați de avocatul Ghenadie Odobescu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Olga Cichirca, în calitate de reprezentant legal al minorului xxxxx împotriva Irinei Banari, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Edineț privind repararea prejudiciului moral cauzat prin contravenție,

împotriva deciziei din 08 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 03 noiembrie 2017, Olga Cichirca, în calitate de reprezentant legal al minorului xxxxxx a depus cerere de chemare în judecată împotriva Irinei Banari, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Edineț privind repararea prejudiciului moral cauzat prin contravenție și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii reclamanta a indicat că, la 16 septembrie 2016 aproximativ ora 19.00, pe str. xxxxx minorul xxxxx a fost lovit de către Banari Irina. Pe acest caz la 20 septembrie 2016 ultima a fost trasă la răspundere contravențională în temeiul art.xxxxxxx Cod Contravențional, fiindu-i aplicată sancțiune sub formă de amendă în mărime de 25 unități convenționale, ceea ce constituie suma de 500 de lei.

A susținut că Banari Irina prin acțiunile sale ilegale i-a cauzat minorului suferințe de ordin moral pe care le estimează la suma de 30 000 de lei.

Consideră că înjurările pârâtei, manifestate prin cuvinte necenzurate și loviturile aplicate minorului în fața locuitorilor, l-au făcut pe ultimul să se simtă umilit și într-o stare de stres.

Solicită reclamanta încasarea de la Banari Irina în beneficiul său a prejudiciului moral în sumă de 30 000 de lei.

Prin hotărârea din 27 aprilie 2018 a Judecătorei Edineț, sediul Central acțiunea civilă s-a admis parțial, s-a dispus încasarea de la Banari Irina în beneficiul minorului xxxx, reprezentat legal de mama sa, Cichirca Olga, suma de 5000 de lei.

În rest pretențiile lui xxxx, reprezentat legal de mama sa, Cichirca Olga, s-au respins ca fiind neîntemeiate.

Prin decizia din 15 noiembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, s-a admis apelul declarat de Odobescu Ghenadie în interesele lui xxxxxx.

S-a casat hotărârea din 27 aprilie 2018 a Judecătorei Edineț, sediul Central, cu restituirea cauzei la rejudicare în prima instanță în alt complet de judecată.

Prin hotărârea din 03 mai 2019 a Judecătorei Edineț, sediul Central s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de xxxxx, reprezentat legal de mama sa, Cichirca Olga împotriva Irinei Banari, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Edineț privind repararea prejudiciului moral cauzat prin contravenție și încasarea cheltuielilor de judecată.

S-a încasat de la Banari Irina în beneficiul lui xxxxxx, reprezentat legal de mama sa, Cichirca Olga, prejudiciul moral în mărime de 5000 de lei.

În rest pretențiile lui xxxxxx, reprezentat legal de mama sa, Cichirca Olga, s-au respins ca fiind neîntemeiate.

Prin decizia din 08 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți, s-au respins cererile de apel declarate de Banari Irina și de Cichirca Olga în calitate de reprezentant al minorului xxxxxx, prin intermediul avocatului Ghenadie Odobescu și s-a menținut hotărârea din 03 mai 2019 a Judecătorei Edineț, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că soluția primei instanțe este întemeiată, rezultată din interpretarea corectă a normelor de drept material și procedural și aprecierea corespunzătoare a materialului probator.

A menționat că, fiind stabilit indubitabil că prin acțiunile ilicite a Irinei Banari au fost săvârșite contravențiile prevăzute de art. xxxxxx Cod contravențional, din motiv că l-a agresat pe minorul xxxxxx, iar pentru atragerea la răspundere delictuală sunt necesare întrunirea următoarelor elemente: prejudiciul, fapta ilicită, raportul causal dintre faptă și prejudiciu, vinovăția, care la caz s-au constatat cu certitudine. Repararea prejudiciului moral cauzat lui xxx și materializat prin suferință fizică și psihică, care depășește măsura a ceea ce este normal suportabil, atestă necesitatea reparării acestuia de către Banari Irina, în temeiul art. 1422 alin. (1) din Codul civil.

A stabilit că din raportul de constatare medico-legală nr.582 din 19.09.2016, în concluzii s-a indicat că la minorul xxxxxx s-au depistat echimozele la umeri, brațul drept, spinare bilateral, abdomen pe stânga au fost produse prin acțiunea traumatică a unui corp contondent dur, posibil la data indicată, care se califică ca vătămare corporală neînsemnată (f.d. 42-43, vol.1).

Vinovăția apelantei Banari Irina a fost stabilită prin procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia Inspectoratului de Poliție Edineț din 20.09.2019, necontestate.

Colegiul civil a considerat că într-adevăr minorul xxxxxx cu vârsta de 12 ani la momentul conflictului, a avut de suferit fizic și psihic pe urma loviturilor aplicate de Banari Irina, acțiuni care au avut loc în fața mai multor persoane la terenul de joacă din apropierea casei.

Astfel, raportând caracterul, intensitatea loviturilor, calificarea vătămarilor corporale aplicate minorului xxxxxx, statutul părții vătămate, Colegiul civil consideră respectat principiul echitabil la compensarea acordată cu titlu de prejudiciu moral. Potrivit acestui raționament, Colegiul a considerat că suma prejudiciului moral

dispusă spre încasare de către prima instanță va avea un efect compensatoriu în raport cu suferințele suportate de minorul xxxxxx în legătură cu comiterea contravenției de către Banari Irina, fapt pentru care s-a respins argumentul reprezentantului minorului xxxxxx, avocatul Odobescu Ghenadie, privind neadmiterea pretenției în latura încasării a 25 000 lei.

Instanța de apel a stabilit ca fiind declarativ și argumentul apelantei Banari Irina precum că xxxx n-a anexat probe care să confirme cauzarea prejudiciului moral or, este evident, în rezultatul unei analize a circumstanțelor cauzei, că minorul, fiind maltratată în public de un matur, cu provocarea de leziuni corporale și dureri fizice prin acțiuni intenționate, a suferit o stare de disconfort și frustrare, care au cauzat și prejudicii morale.

Este lipsit de temei argumentul apelantei Banari Irina că a aplicat lovituri minorului xxxxxx pe motiv că ultimul i-a agresat copilul său minor or, aceasta nu o îndreptățește la comiterea de către aceasta a unor acțiuni ilegale, prin aplicarea pedepsei cu acțiuni violente față de acesta. Astfel, nimic nu poate îndreptăți acțiunile violente ale apelantei Banari Irina îndreptate față de un copil minor de 12 ani, care evident că nu se poate apăra în fața unui matur, legislația națională prevăzând modalități legale de apărare în cazurile date prin sesizarea organelor de drept responsabile.

În această privință, având în vedere criteriile de evaluare a prejudiciului moral, stipulate la art. 1423 Codul civil, instanța de apel a constatat că lui xxxxxx i-au fost cauzate consecințe nefaste determinate de retrairi, dureri fizice, încordare psihică, stare de disconfort și alți factori din care derivă suferințe morale suportate de ultimul.

Instanța de apel a relevat că, deși la caz se atestă ilegalitatea acțiunilor apelantei Banari Irina, totuși suma solicitată cu titlu de prejudiciu moral în mărime de 30 000 de lei, este una exagerată, reieșind din criteriul echității, care presupune că despăgubirea pentru prejudiciul moral trebuie să fie justă, rațională și echitabilă, adică trebuie stabilită în așa mod încât să asigure efectiv o compensare suficientă și nicidecum exagerată a prejudiciului cauzat, fiind menținut echilibru între daunele efectiv pricinuite și suma acordată, instanța de apel a conchis că la caz, suma de 5000 de lei poate fi considerată drept o compensație echitabilă și suficientă pentru prejudiciul suferit, având în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, suferințele morale, starea de stres și frustrare cauzate recurentului.

La 18 octombrie 2019 Olga Cichirca, în calitate de reprezentant legal al minorului xxxxx, reprezentați de avocatul Ghenadie Odobescu, au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei hotărâri noi prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral.

În susținerea recursului a indicat prevederile art. 432 alin. (2) lit. a), c) Cod de procedură civilă.

În motivarea recursului a indicat că, instanțele de judecată eronat au aplicat legea, ceea ce a dus la emiterea unei decizii neîntemeiate și ilegale.

A menționat că instanța de apel nu a verificat situația de fapt, nu a avut o opinie separată de cea a intimaților și intervenientului accesoriu și la determinarea soluției nu a aplicat legea și nu a precizat circumstanțele și caracterul juridic.

A susținut că instanța de apel ignorând și încălcând prevederile legale a emis decizia cu încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept material, art. 386 alin.

(1) lit. b) Cod de procedură civilă și anume, nu au fost dovedite cu probe veridice și suficiente circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii.

Suma admisă de ambele instanțe în cuantum de 5000 de lei pentru suferințele fizice, stările de stres ce le-a suportat minorul, umilința și înjosirea în fața trecătorilor și persoanelor necunoscute, instanțele au apreciat mult prea lejer impactul adus asupra copilului. Or, toate momentele ce au fost înregistrate atât de organul de urmărire penală, precum și probele aduse în prima instanță, și în apel demonstrează o deosebită cruzime în cele săvârșite de intimată.

A indicat că raportul dintre acțiunile prejudiciabile ale Irinei Banari și rezultatul acestor acțiuni, fapt care este demonstrat și evident, însă suma prejudiciului moral admisă de ambele instanțe, ca recompensă pentru prejudiciul cauzat, îl pune pe xxxxxxxx într-o poziție inferioară și inegală față de intimată.

Materialele dosarului atestă faptul că recursul declarat de Olga Cichirca, în calitate de reprezentant legal al minorului xxxxxxxx, reprezentați de avocatul Ghenadie Odobescu la 16 octombrie 2019 împotriva deciziei din 08 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Cod de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând admisibilitatea recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Olga Cichirca, în calitate de reprezentant legal al minorului xxxxx, reprezentați de avocatul Ghenadie Odobescu, este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Olga Cichirca, în calitate de reprezentant legal al minorului xxxxxx, reprezentați de avocatul Ghenadie Odobescu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins.

Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor imputate instanțelor inferioare, o minimă argumentare a criticii în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Distinct de cele relatate, se reiterează că conform jurisprudenței Curții

Europene a Drepturilor Omului, recursurile trebuie să fie efective, adică să dispună de puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell c. Irlandei, decizia cu privire la admisibilitate din 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocat în prezenta cauză sunt similare celor indicate în procesul judecării asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat deja în modul corespunzător.

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Olga Cichirca, în calitate de reprezentant legal al minorului xxxxxx, reprezentați de avocatul Ghenadie Odobescu.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Olga Cichirca, în calitate de reprezentant legal al minorului xxxxxxxx, reprezentați de avocatul Ghenadie Odobescu.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh